

**EDUKAČNÍ OBSAH OFICIÁLNÍHO PORTÁLU
ČOS ČLS JEP (WWW.LINKOS.CZ)**
***THE EDUCATIONAL CONTENT OF THE CZECH
SOCIETY FOR ONCOLOGY PORTAL
(WWW.LINKOS.CZ)***

P. Nováková

Česká onkologická společnost ČLS JEP

Abstrakt

Oficiální stránky České onkologické společnosti ČLS JEP píší svou historii od roku 1999. Za 10 let se z jednoduchého webu, obsahujícího základní informace o společnosti rozvinuly v portál přinášející přehled projektů a aktivit v onkologii celé České republiky a zároveň obsahující původní zdroje a databáze pro vzdělávání. Rozšířil také své zaměření, je určen nejen členům ČOS, ale všem lékařům a zdravotnickým odborníkům, kterých se onkologická problematika v jejich praxi dotýká. Rozsáhlá část slouží vzdělávání a informovanosti laické veřejnosti, pacientů a jejich blízkých o jejich nemoci. Část pro pacienty byla uznána online pokračujícím zdrojem a bylo jí přiděleno ISSN: 1801-9951. Návštěvnost portálu zaznamenává kolem 30 tisíc návštěv měsíčně.

Nejrozsáhlejší a nejnavštěvovanější částí portálu pro odborníky je sekce Celoživotní vzdělávání, která se stala křižovatkou směřující odborného uživatele k informacím „o“ a „pro“ vzdělávání. Obsahuje však i původní a mnohdy obsahem či rozsahem unikátní informační zdroje pro vzdělávání jako je např. Databáze tuzemských onkologických abstrakt nebo chystaná česká verze vzdělávacích textů ASCO (American Society of Clinical Oncology) s lokálními komentáři.

V rámci skutečnosti, že základem snižování úmrtnosti na onkologické diagnózy je také zlepšená informovanost obyvatelstva, obecná známost preventivních programů a včasná návštěva lékaře, klade ČOS ČLS JEP důraz na vzdělávání zdravých i nemocných. Pro vzdělávání laické veřejnosti jsou připravovány odborníky na jednotlivé diagnózy originální texty i vybírány odkazy na další zdroje informací o prevenci a léčbě onkologických onemocnění. Na edukačním obsahu části pro laickou veřejnost se podílí na 70 odborníků. Informace na portálu jsou propojené se všemi projekty ČOS zaměřenými na laického návštěvníka.

Závěr: Portál ČOS ČLS JEP je součástí bohatého spektra vzdělávacích projektů na poli onkologie a je jedním z nástrojů k plnění Národního onkologického programu České republiky.

Klíčová slova: Česká onkologická společnost, Linkos, celoživotní vzdělávání, databáze, informační zdroje pro onkologii, vzdělávání onkologických pacientů, informace o nemoci, Národní onkologický program

Abstract

The official website for the Czech Society for Oncology CzMA JEP was established in 1999. In 10 years, a simple website containing basic information about the company developed into a portal which presents an overview of projects and activities in oncology throughout the Czech Republic and also contains the original sources and databases for education. The site is designed not only for the professional public but in an extensive specialized section also for people diagnosed with a tumour, their families and friends. The site is regularly updated with new information. The part for patients was recognized as a continuing online source and was assigned ISSN: 1801-9951. The site receives over 30 000 visitors every month and is therefore among the most visited websites with health related content in the Czech Republic, reaching the top 5 in 2008.

The largest and the most visited parts of the portal for experts is "Lifelong learning", a section that has become the crossroads for professional users of information "about" and "for" education. However, it contains an original and often unique range of content and information resources for education, such as the Oncology database of domestic abstracts or the upcoming Czech educational texts ASCO (American Society of Clinical Oncology) with local commentary.

The fact that a reduction in cancer mortality is also improved by public awareness, general knowledge of preventive programs and timely medical examinations, COS CzMA JEP puts emphasis on the education of ill and healthy people. The CSO is determined to provide patients, their families and friends with the maximum amount of information related to oncological illnesses. The work of CSO members has resulted in a special section of the www.linkos.cz website devoted to the general public. In one place it concentrates on detailed and professionally guaranteed information on diagnoses, treatment options, oncology centres, treatises, statistics on the incidence of tumour diseases and psychologist's assistance. This section also deals with prevention, draws attention among other things to a healthy life style and introduces the programme of preventive checks. The educational content of the general public involved 70 experts. Information on the portal is connected with all the projects aimed at general public.

Conclusion: The Portal of the Czech Society for Oncology is part of the rich spectrum of educational projects in the field of oncology and it is one of the tools helping in the implementation of the National Cancer Control Program of the Czech Republic.

Keywords: The Czech Society for Oncology, Linkos, Lifelong learning, databases, information resources for oncology, education cancer patients, information on the disease, Czech National Cancer Control Programme

Úvod a cíle

Stránky České onkologické společnosti jsou součástí širokého spektra informačních a vzdělávacích aktivit České onkologické společnosti a jejich partnerů na poli snižování incidence a mortality onkologických onemocnění v České republice. Strategií ke splnění tohoto cíle Národního onkologického programu České republiky je také boj se zhoubnými nádory jako životní zájem laické i odborné veřejnosti. Tato strategie by nemohla být pokryta jednotlivými izolovanými aktivitami. Linkos.cz je proto jedním z nástrojů odborné společnosti k prezentaci a realizaci jednotné informační onkologické strategie směrem k odborné veřejnosti, onkologickým pacientům i směrem k zdravé populaci. Cílem portálu ve své edukační rovině je ukázat odborným i laickým návštěvníkům směr k informacím a projektům, které mohou být přínosné pro jejich vzdělávání a současně nabídnout chybějící databáze informačních zdrojů v oblasti onkologie.

Metody

Linkos si zvolil k uskutečnění této strategie formátově neohraničenou podobu, která kombinuje onkologický portál, směřující návštěvníky na všechny důležité projekty a aktivity společnosti na českém internetu s hlubokým webem přinášejícím původní informační zdroje, databáze a materiály pro vzdělávání odborníků a laiků s interaktivními prvky a nástroji umožňující návštěvníkům ovlivňovat obsah webu.

Linkos jako onkologický portál pro vzdělávání s původními informačními databázemi

Přestože Linkos není typickým vzdělávacím e-learningovým webem a slouží také jako internetové stránky odborné společnosti, jeho nejrozsáhlejší a nejnavštěvovanější částí určenou pro odborníky je právě modul nazvaný „Celoživotní vzdělávání“. Základními pilíři vzdělávacího modulu je rozsáhlý **kalendář odborných vzdělávacích akcí**, kongresů, kurzů a seminářů přinášející informace pro plánování i post-kongresové odborné informace; **soubor databází sekundárních i primárních informací** s onkologickou tematikou a **rozcestník** ke vzdělávacím projektům a aktivitám České onkologické společnosti a jejich partnerů. Nejaktuálnější z těchto projektů jsou prezentovány na tomto fóru.

Databáze sekundárních informací se vzdělávacím obsahem dovedou lékaře, onkologické sestry a další odborníky nejen k plným verzím informačních zdrojů, jako jsou onkologické časopisy, knihy, aktuální výsledky randomizovaných studií a plné texty doporučených léčebných postupů, ale i na medicínské portály,

k lékařským databázím, k programům onkologické prevence a projektům hodnocení výsledků a kvality péče.

Mocným edukačním nástrojem pro odborníky jsou i plnotextové „**Zásady cytostatické léčby maligních onkologických onemocnění**“ a databáze navržených léčebných postupů hlavních zahraničních odborných společností a sdružení.

Na stránkách Linkos sídlí také **online verze časopisu Klinická onkologie** (e-ISSN: 1802-5307) s celým prohledatelným fulltextovým archivem od roku 1988.

Mezi primární edukační zdroj, který je budován, provozován a zpřístupňován na stránkách Linkos patří také **Databáze tuzemských onkologických abstrakt**, která obsahuje konferenční abstrakta a prezentace, přednesené vzdělávacích akcích v České republice, které obdržely odbornou garanci České onkologické společnosti. Databáze obsahuje i příspěvky prezentované na velkých zahraničních kongresech účastníky z ČR.

Připravovanou aktivitou pro vzdělávání odborníků je **česká verze vzdělávacích textů ASCO** (American Society of Clinical Oncology) s lokálními komentáři našich předních odborníků, které budou určeny pro každodenní samovzdělávání i pro využití v praxi.

ČOS si klade za cíl poskytovat pacientům, jejich rodinám a blízkým maximální množství informací souvisejících s onkologickým onemocněním a umožnit tak pacientům dozvědět se o nemoci více i mimo stresové prostředí zdravotnického zařízení.

V části určené pro vzdělávání pacientů a laické veřejnosti, která byla uznána online pokračujícím zdrojem a bylo jí přiděleno e-ISSN: 1801-9951, najde veřejnost především odborně garantované autorské texty, napsané pro Linkos, ale i informace čerpající z ostatních aktivit ČOS, tvořících informační základnu Národního onkologického programu ČR. Pacient se tak dozví nejen o diagnostice a léčbě své nemoci, ale má k dispozici i aktuální analýzu incidence a mortality diagnózy vytvořenou softwarem SVOD a vedoucí na webový portál [Epidemiologie zhoubných nádorů v České republice](#), přehled vydaných knih a plné texty patientských brožur k dané diagnóze, nabídku dalších internetových stránek a projektů určených pro pacienty a zabývajících se danou diagnózou, ať už se jedná o stránky onkologické prevence, online poradny, stránky nadací a odborných pracovišť. Vzdělávací texty jsou přizpůsobeny laikovi a obsahují srozumitelné výklady lékařských termínů pomocí odkazů do rozsáhlého onkologického slovníčku pro pacienty, který je tvořen na základě žádostí návštěvníků stránek.

Spojení silného autorského zázemí, které tvoří na 70 odborníků na jednotlivé diagnózy, metody léčby a onkologickou péči, spolu se širokou spoluprací na poli informačních a vzdělávacích aktivit v onkologii vede k úspěchu stránek České onkologické společnosti, který pomáhá zvyšovat onkologickou gramotnost veřejnosti ČR.

Tabulka 1: **Přehled primárních a sekundárních informačních zdrojů s edukačním záměrem na www.linkos.cz**

Přehled databází pro vzdělávání na www.linkos.cz		
Název databáze	Počet záznamů	Určení
Kalendář onkologických vzdělávacích akcí	1132	odborníci
Databáze onkologických časopisů	210	odborníci
Online archiv časopisu Klinická onkologie	3413	odborníci
Online verze časopisu Onkologická péče	106	odborníci
Databáze knih s onkologickou tematikou	216	odborníci i laici
Databáze publikací pro pacienty a jejich blízké	97	laici
Databáze tuzemských onkologických abstrakt	3506	odborníci
Průběžná informační služba z literatury	5000	odborníci
Databáze navržených léčebných postupů	296	odborníci
Databáze léčiv (vlastní rozhraní k externím datům)	8000	odborníci
Databáze onkologických léčiv	130	laici
Onkologie na internetu	139	odborníci i laici
Výkladový slovník onkologických pojmů	822	laici
Témata psychologické pomoci	120	laici
Vzdělávací materiály ASCO s lokálními komentáři	52	odborníci

Výsledky

Zvolený formát, tedy kombinace portálu, směřující návštěvníky na všechny důležité projekty a aktivity odborné společnosti na českém internetu s hlubokým webem přinášejícím databáze primárních a sekundárních informací i původní materiály pro vzdělávání odborníků a laiků s interaktivními prvky a nástroji umožňující návštěvníkům ovlivňovat obsah webu, plní svou roli. Dokladem toho je trvalý a dlouhodobý nárůst návštěvnosti portálu, který od

uvedení této strategie v roce 2004 zaznamenal nárůst o 9 tisíc procent a 5. místo mezi 1180 weby se zdravotnickou a medicínskou tematikou sledovaných v TOP žebříčku Navrcholu.cz v roce 2008.

Závěr

Stránky České onkologické společnosti www.linkos.cz jsou součástí bohatého a promyšleného spektra informačních a vzdělávacích aktivit České onkologické společnosti ČLS JEP a jejích partnerů. Odborníkům poskytují orientaci ve vzdělávacích onkologických zdrojích a pomáhají zvyšovat onkologickou gramotnost obyvatelstva České republiky a tím napomáhají k plnění Národního onkologického programu České republiky.

Literatura

- [1] Nováková P., Svoboda M., "Stránky České onkologické společnosti ČLS J.E.P. www.linkos.cz ", *XXIX. Brněnské onkologické dny a XIX. Konference pro sestry a laboranty*, Ab. 6, 2005. Available: http://www.linkos.cz/odbornici/kongresy/abstrakta_vypis.php?ID=450
- [2] Nováková P., "Internetové stránky České onkologické společnosti ČLS JEP www.linkos.cz. Zpráva o návštěvnosti v roce 2008.", Available: http://www.linkos.cz/odbornici/org_info/Linkos2008_vybor02_2009.pdf